

עמך עמי

חוברת הכנה לבא להtagיד

© כל הזכויות שמורות למו"ל
הוצאה "מקבץ נדחי ישראל"
ניתן להציג את הספר בת.ד. 34409 ירושלים
Ravamsalem@gmail.com
הערות ותתקבלנה בברכה.

יוצא לאור ע"י קרן זרע ישראל
לע"נ מזכה הרבים הרב יוסף טולידאנו זצ"ל
והרבנית מסעודה בת חנה טולידאנו ז"ל

עריכה: אפרת שוקרון - 0548-141-889

ניתן להציג את החוברת במשרדי העמותה
כנג' נשרים 3 ירושלים

עמך עמי

חוברת הכנה לבא להתגייר

הדרך כללית לבאים להסתופף תחת כנפי השכינה, להיכנס
לדת ישראל ולהתגifyr

הרב חיים אמסלם

יו"ר תנועת עם שלם וקרן זרע ישראל, אב בית דין לגיור 'אהבת הגור'
ומיוזמי הקמת בתי הדין של ארגון "גיור כהלכה". מחבר הספרים בענייני
גיור 'זרע ישראל', 'מקור ישראל' ושאר ספרים.

ירושלים תש"פ

מתג'יר יקר

אנו מברכים אותך על החלטה החשובה והאמיצה לעBOR את ההליך הגיור, ולהצטרכ לעם ישראל. אתה ודאי יודע שזו ההחלטה כבדת משקל, שאין ממנה חזרה. ההליך עצמו אינו פשוט, והוא דורש ממך דרישות מסוימות של שינוי באורחות החיים, באמונה ובמחויבות למצאות היהדות ומנהגיה.

אמנם, עיקר העניין הוא ההחלטה הברורה להצטרכ לעם ישראל ולהיות חלק בلتינ פרד ממנו ומהמחויבות שקיבל על עצמו במעמד הר סיני. אך ההחלטה זו צריך להיות ביוטי מעשי, ובית הדין מבקש לראות שאתה מתאם עBOR זה, ורוצה מאוד בהתחברות לעם ישראל. אך מרגע שההחלטה באופן סופי וברור, אנו מחויבים לסייע בידך, לעBOR את ההליך בצורה טובה ומוצלחת.

מטרת החברת זו היא, לסדר עBOR את הפרטים הראשונים והיסודיים שעלייך לדעת ולקיים מהם עיקרי היהדות. אך דע, כי זה רק התחלה ועליך להמשיך וללמוד עוד ועוד ולקבל הדרכה וליווי, כדי להכיר את כל הפרטים הרבים של המצוות המוטלות על בן לעם היהודי, וכבר הארכנו בזה בחברת. הגיור עצמו אינו סוף הדרך אלא הוא רק התחלה של דרך חדשה.

ברכה והצלחה

קרן זרע ישראל

תוכן העניינים

- עמ' 4 - פניה למתג'יר
- עמ' 5 - הסכמה
- עמ' 6 - הקדמה
- עמ' 9 - תמצית הדברים
- עמ' 11 - מהות הגרות בייחדות
- עמ' 13 - עיקרי האמונה
- עמ' 18 - כשרות
- עמ' 21 - שבת
- עמ' 22 - חגי ישראל
- עמ' 27 - טהרת המשפחה היהודית
- עמ' 27 - מצוות שבין אדם לחברו
- עמ' 30 - סיכום
- עמ' 32 - במעלת הגרים
- עמ' 35 - תצהיר

Rabbi Eliyahu Abergel
Chief Judge of Rabbinical Courts
Jerusalem

הרב אליהו אברג'ל
ראש אבות בתי הדין הרבניים ירושלים
מחבר שו"ת 'דברת אליהו' חלקים

ב"ה ת"ת ט"ז ני

רכבת

כבודנו ותעוזנו קהילת פארם פ"א, מזבח י"ז
הה' י"ג. והנה ינורא פארם נסיך קדש קדש
אליהו הכהן ז"מ שולחן פ"ט ו' ו' ו' ו' ו'
אליהו הכהן ז"מ שולחן פ"ט ו' ו' ו' ו'
אליהו הכהן ז"מ שולחן פ"ט ו' ו' ו' ו'
ובבב' י"ג נורא ס"ה הספ"ר גנטיאם להנאהם.
אליהו הכהן ז"מ שולחן קדש קדש ת"ב כ"ה
או מדרישה שולחן פ"ט ז"מ מזבח ויזמת כהן ג' פ"ט
פ"ט ז"מ מזבח ז"מ מזבח ז"מ מזבח ז"מ מזבח
ב' אליאס ר' פ"ט ז"מ מזבח ז"מ מזבח ז"מ מזבח

הסכמה יתקיים פ"ט ז"מ
זה עתה ואה"

הקדמה

ראיתי לנוחץ להעלות על הכתב את עיקרי הנושאים הנחוצים לחפצים להtagייר ולהכנס בדת ישראל. תורתנו הקדושה ארוכה מארץ, וכל ימי חיינו האדם לא יספיקו להקיפה וללומדה, אולם ישנו ישרים ויסודות שהגרים חיברים לדעתו אותנו, ולהסבירים לקבלם.

ענין האמונה וסעיפיה הם מהדברים התלויים בלב, ואין לדין אלא מה שעניינו רואות, ולכן כשהגר מצהיר בפה מלא כי הוא מאמין בבורא, שנtan תורה לעמו ישראל על הר סיני, ומתקבל על עצמו את מצוות התורה ללא סייג, יש להאמין לו, ודין בכך.

בסיומו של דבר כניסה או אי כניסה, קיבלתו או דחייתו של הבא להtagייר, תלואה רק בבית הדין המגייר, נפסק "הכל כפי ראות בית הדין" (בית יוסף, סי' רס"ח), ופעולה הגיור היא סופית לכל חי המtagייר ואינה מתבטלת. לכן, שיקול דעת המגאיירים הוא מכריע!

אין דרישת מהגר שידע את כל המצוות וההלכות לפני גיורו על בוריהם, אך יש ציפיה ותקווה שימשיך ללימוד ולקיים כל מה שלמד וילמד עוד כהנה וכונה.

אולם האמונה בהשם הוא מהדברים העיקריים אשר בהם יש למtagייר להאריך בהם.

קונטרס זה בא לענות על הצורך להדריך את הבא בשערי הגיור, ומה הם הנושאים שחביב לדעתם. באנו כאן בדרך תמציתית וקצרה, ואידך זיל גמור.

תקותתנו, כי קונטרס זה יהיה נדבך נוספת לסייע ולעוזד את הבאים להtagייר לשם שמיים ובנפש חפצאה, האמונה חייבות להיות מוחשית על ידי מעשים שאת ההיסודות נמנעה כאן:

א) קדיאת שמע - נצטווינו בתורה לקרוא פעמיים בכל יום את פסוקי קדיאת שמע, פעם בבוקר ופעם בערב. וכך לכוון בהם על ייחוד השם ואהבתו הפסוק הראשון של קדיאת שמע – "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", הוא הפסוק שמלואה את היהודי מקטעתו ועד יום פטירתו, פסוק זה הינו הסמל וההמנון של כל יהודי!

ב) לבישת ציצית והנחת תפילין - היהודי הבוגר (בן שלוש עשרה שנה ומעלה), מחויב בהנחת תפילין, שבתוכן פרשיות שונות הממחישות את האמונה (חייבים אלו הינם רק על הזכרים ולא על הנקבות). הציצית היא אות שיהודי עוטה על עצמו.

ג) מזווהה - בכל בית היהודי חייבים לשים מזווהה, כך היהודי מפגין את י הדותנו גם כלפי חוץ. במזווהה כתובות הפרשיות של קריית שמע.

ד) מילה - היהודי (הזכר) קובלע בבשרו ובבשר בניו הזכרים את האות שהוא המילה. אברהם אבינו נצטווה על המילה הוא וזרעו אחריו, וכל המל את עצמו נקרא שנכנס בבריתו של אברהם אבינו.

ה) השבת ומצוותיה - השבת מהוה אותן, סימן ועדות לעם ישראל ועדות על האמונה. את השבת מקדשים בין בכניתה, ובקידוש אנחנו אומרים בפינו, וمعدים על עצמנו כי אנו מאמינים, שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם. מצוה לכבד את השבת ולענוגה, ולהיזהר במצוותיה.

ו) כשרות - על היהודי להיות בمعונו לפי הלכות המטבח הכהר, דהיינו בשיד בהמה ועוף כשר שנשחט כדין, דגים כשרים, הפרדה מוחלטת ביןבשר לחלב, כשרות המוציאים ונקיון הירקות והפירות מחוקים.

ז) התפילה והברכות - האמונה באה ליידי ביטוי בתפילה וברכות השונות. על ידי התפילה, היהודי מתקשר לבודא, ומביא עליו השפעה וברכה. מלבד קדיאת שמע פעמים ביום, היהודי מחויב בשלוש תפילות: שחרית, מנחה וערבית, ומזכה להשתדל להתפלל בבית הכנסת עם הציבור במנין.

לפני אכילת לחם בסעודה, יש ליטול ידיים ולברך, ואחרי הסעודה לומר בשר, עוגות, לחם, פירות העץ ופירות האדמה. אף על ריח טוב יש ברכה. לפני אכילת לחם בסעודה, יש ליטול ידיים ולברך, ואחרי הסעודה לומר את ברכת המזון.

על המתג'יר ללמידה פרטى כל ברכה וברכה כפי הרואו לה.

ח) חודשי ישראל, חגיו ומועדיו השונים - הם הסמלים של עם ישראל! המתג'יר חייב להכיר את כל חג ישראל השונים, ומה הטעם של כל חג וחג: ראש השנה, יום הכיפורים, סוכות, חנוכה ופורים, פסח שבועות וכן

הצומחות השונות וטעמיהם.

הנושאים המוזכרים בקובץ זה מובאים בקצרה רובה, ומעין נגיעה והכרה בלבד. על המתג'יר לרכוש ספרי הלכה המבארים את פרטי המצוות ונימוקיהם. כמו כן, על המתג'יר בתחילת לימודו לרכוש ספר תנ"ך, וללמוד את פרשיות התורה, המשתייכות לאותו שבוע. כמו כן עליו להכיר את הסידור על סדר תפילותיו.

ספרים נחוצים ומומליצים לבא להtag'יר:

- (1) סידור (רצוי מתרגם לשפטו)
- (2) תנ"ך עם פירוש (רצוי מתרגם לשפטו)
- (3) קיצור שלחן ערוך (ספרדי או אשכנזי כמנハגו)
- (4) 'ספר ייחדות הלכה למעשה' של הרב לאו
- (5) ספר 'יהדות התודעה' לרבי אליהו כי טוב

תודה מיוחדת לעוזרי וידידי ר' שלומי פרץ שטרח ורבות בהפקת חוברת זו, ולבתי היקраה אפרת שוקרון המנצחת על מלאכת העריכה.

קרן זרע ישראל בראשות מר אריה טolidano, לבקשת עצמה למטרה קדושה זו לסייע וליעזר לחפצים להtag'יר בכל לב, ובפרט אם הם צאצאי יהודים "مزועם ישראל". ויבורך כל התומכים והמשיעים לפעולות "קרן זרע ישראל". הלמידה והקראיה בחוברת זו, תאפשר למתג'יר לדעת, לקראות מה הוא הולך ומה עומד לפניו.

בסופו של דבר, הרצון האמתי להציגו לעם היהודי ולקבל עליו דת ישראל הוא הדבר הקובע!
והמכוין לו, מן השמים מסיעים אותו.

בברכה הרבה חיים אמסלם

בחכנת קובץ זה נזענו בחוברת 'נתיב למתג'יר', בהוצאת הרבנות הראשית לישראל
שנת תשכ"ג.

תמצית הנושאים

אליה הדברים העיקריים שהבא ליהדות צריך לדעת ולקבל חלק מכניסתו ליהדות:

קבלת המצוות - קבלת הדת

א) דת היהדות

[1] לפרש מכל דת אחרת ומנהגי דתות אחרות לגמרי (שלא להיכנס לכנסיה, או סממני דת אחרת וכיווץ).

[2] אהבת השם ויראתו, ושאין עוד מלבדו.

ב) כשרות

[1] שלא לאכול נבלות וטיריפות.

[2] שלא לאכול דם.

[3] שלא לאוכל בשר בחלב.

[4] שלא לאכול דגים שאינם כשרים ופירות ים לミニיהם.

ג) שבת

[1] "יוקראת לשבת עונג לקדוש השם מכובד"

[2] שלא להבעיד אש ביום השבת.

[3] שלא לעשות מלאכה.

[4] לקדש את השבת בקידוש.

[5] לכבד השבת בבגדים חגיגיים.

[6] לעורוך סעודה חגיגית לכבודה.

[7] להקדיש זמן למנוחה.

[8] הדלקת נרות שבת.

ד) טהרת המשפחה

[1] להזוהר באיסור הנדה וטהרתה.

- (ה) חגי ישראל
- 1] לחוג את חגי ישראל השונים, סוכות, פסח, שבועות, חנוכה, פורים.
לצום ביום כיפורים.
- ו) בין אדם לחברו
- 1] מצוות כיבוד אב ואם.
2] מצוות אהבת הרע.
3] מצוות אהבת הגור.
- 4] מצוות צדקה ושאר מצוות שבין אדם לחברו, ומדות טובות,
שנכללות בכלל המצווי "ועשית היישר והטוב".
- ז) איסורי גנבה וגזלה
- ח) איסורי עריות.
- ט) איסור שפיכת דמים.
- י) מצוות מילה לו ולבנני.
- "א) שלא להתחנן עם שאינו יהודי אלא אם כן הtag'יר.
"ב) מצוות תלמוד תורה וידיעת המצוות.
"ג) מצוות התפילה חול שבת וחג.
- 1] לבישת ציצית.
2] הנחת תפילין.
- "ד) קריאה ותפילה בלשון הקודש (ולימוד לשון עברית ככל האפשר).
- ט"ו) מצוות ישב ארץ ישראל, מצוות שירות בצה"ל או שירות לאומי, שהזהה להסתפה לנחלת שם.
- ט"ז) חז"ל למדונו שיש מצוות שיטkolות כנגד כל התורה כולה: שבת, פרישה מע"ז, יישוב ארץ ישראל, ציצית ותפילה, צדקה, תלמוד תורה.
- ט"ז) חי קהילה להשתתיק לקהילה יהודית.

מהות הגרות ביהדות

שונה היא ה"היהדות": על לאומיותה ודתה מכל מושגי הלאום, העם והדת המקובלים בעולם. בניגוד למקובל, היהדות קשורה לא בגזע, ואף לא הארץ ובשפה אלא ב"דת משה וישראל", שהיא התורה שקיבלו ישראל בסיני. תורה שבכתב וזו שבעל פה, אשר נמסרנו לנו על ידי חכמי התלמוד מדור דור. וכל המקיים עליו לקיים תורה השם ומצוותיה, כשם שקיבלו ישראל בסיני, ומאמין באמונה שלמה בה אלוקי ישראל ובעיקרו תורתו, ומבטא קבלה זו על ידי מילה וטבילה וקבלת עלן מצוות (והנקבה – בטבילה ובקבלת עלן מצוות), הרי הוא גור, ונחשב כאחד מהעם היהודי לכל דבר. וכך אומר הנביא: "ונלנו גויים רבים אל ה' ביום ההוא והוא לי לעם".

ולא זו בלבד, אלא שהగר (זה שהtag'ir כדת משה וישראל) כשהוא מתפלל את התפילה של שמונה עשרה, זו שכיל יהודי חייב להתפללה שלוש פעמים ביממה: ערבית, שחירת ומנחה – אומר בה את המילים: "אלוקינו ואלוקי אבותינו" ככל יהודי מדור דור. שהרי אברהם אבינו עליו השלום, הראשון שהזכיר את בורא העולם מעצמו והלך בדרכיו, ראש וראשון ל"아버지 האומה", נחשב גם כאב לגרים. וביארו חכמינו הקדמוניים ע"ה על פי המסורת, את הכתוב "וזאת הנפש אשר עשו בחרן – שהכניסו תחת כנפי השכינה. אברהם מגיר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים, ומעלה עליהם הכתוב כאילו עושים".

יתר על כן: תורתנו הקדושה אסרה להזכיר לגר את ימי גויותו, כאשר הכוונה לצער אותו ולביבשו. וכך ביארו חכמינו את הכתוב "וגר לא תונה ולא תלחצנו" – באונאת דברים הכתוב בדבר. כיצד? היה גור ובא ללימוד תורה, אל יאמר לו: "פה שאכל נבלות וטריפות, שקצים ורמשים, בא ללימוד תורה שנאמרה מפני הגבורה"? ועוד אמרו: המטה דין של גור עובר בשני לאוין, שנאמר: "לא תהה משפט", המטה משפטו של גור עובר בלאו אחד של "לא תהה משפט", ועוד אמרו: "הלווחץ את הגור עובר בשלושה לאוין": עובר על "וגר לא תונה ולא תלחצנו" ועובד על "וגר לא תלחץ". ועובד על "לא תהה לו כנושה" שנאמר לכל ישראל, ואף הגור בכלל. (בבא מציעא נ"ט ע"ב).

גר שהtag'יר מרצונו, אינו יכול לחזור בו ולומר: חוזרני بي ואני שב לאמוןתי הקודמת, אלא דינו כיישראל מומר לכל דבר. אבל ילך שהטבילההו הורי לשם גירות, לכשיתברג, יכול לחזור בו ולומר, אי אפשר בטובתכם. המשיך להיות יהודי גם לאחר שהתברג וחזר בו – אינו רשאי.

משמעות כך, אין היהדות מעודדת את הגירוש. ואמרו חכמים: "הבא להtag'יר, אומרם לו: הוה יודע שעדי שלא באת לדת זו, אם אכלת חלב – אי אתה ענוש כרת, אם חלلت שבת – אי אתה ענוש מיתה בית דין ואילו אחר שtag'יר, אם אכלת חלב (דברים האסורים לאכול) אתה ענוש כרת, אם חלلت שבת (במיד ולאחר התראה) אתה ענוש מיתה בית דין.

ועוד אמרו חכמים: "הרוצה להtag'יר אין מקבלין אותו מיד, אלא אומרים לו: מה לך להtag'יר, והלא אתה רואה את האומה הזאת (העם היהודי) נמושה, כפופה ושפלה מכל העמים? סובלות יסורים יותר מכל העמים. אמר: אני כדי, (איני ראי עוד לקבל יסורי העם באהבה) פוטרין אותו מיד והולך לו.

אמר יודע אני, ואף על פי כן רוצה אני להתחבר לעם זה ולקבל עלי על תורה ומצוות, מקבלין אותו ומודיעין לו עיקרי הדת ומאריכין בדבר הרבה. וכן מודיעים לו מקצת מצות קלות וחוויות, עונשן ושכרן לעתיד לבוא. ומהריין אותו על מנת שהיא נותנת תרומות ומעשרות (כלומר שכלי היהודי הייב בצדקה ובצדקה ותמיכה למי שאין לו). אם חזר בו הולך לדרך, ואם הסכים – מלין וטובلين אותו, ונעשה גר צדק, ודינו היהודי לכל דבר.

ואף על פי שהיהודים איננה מעודדת גירות באופן סוחף, או גרות הנעשית לשם מטרה כגון נישואין או אינטרס, ועקב כך בית הדין יכולם לסרב לקבלו. אולם, כאשר מדובר במצאי יהודים מ"זרע ישראל", החפצים לשוב לדת אבותיהם – דת ישראל, מצوها לקרב ולעוזד אותם.

יש לזכור, שתפקיד היהודים בעולם מאז אברהם, להפיק את אור היהדות בעולם, ושאר הדתוּת הם בסך הכל חיוקים מהיהודים, ולעתיד יתקיים הפסוק "ויהי השם מלך על כל הארץ".

עיקרי דת אלו, והמשמעות המבטאים קיום עיקרים אלה בפועל, וכן מקצת מצות קלות וחוויות – יבואו בפרקם הבאים.

עיקרי האמונה

- הרב משה בן מימון (הרמ"ם) ייסד את שלושה עשר העיקרים של התורה והדת, והם מיסודות האמונה שעל הגור לידעתם, לקבלם ולהאמין בהם.
1. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו והוא ברא את העולם ואת כל מקום, הוא הבורא והמניג לכל הבוראים.
2. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא היחיד ואין יחידות כמו שהוא בשם פנים, והוא לבדו אלוקינו, היה הוא והוא.
3. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו אינו גופו, ולא ישיגו משגית הגוף, ואין לו שם דמיון כלל.
4. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא אחרון.
5. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו לו לבדו ראוי להתפלל ואין ראוי להתפלל לזרלו עבדות השם.
6. אני מאמין באמונה שלימה בדברי נבאיי האמת ונבואותיהם.
7. אני מאמין באמונה שלימה שנבואת משה ובניו עליו השלום אמיתית, והוא היה אב לנביאים, לקודמים לפניו ולבאים אחריו.
8. אני מאמין באמונה שלימה שהתורה ועشرת דברותיה נתנו למשה ربנו עליו השלום בהtaglot הבורא יתברך בהר סיני.
9. אני מאמין באמונה שלימה שזאת הדת והتورה לא תהא מוחלפת ואין דת אחרת זולתה מאת הבורא יתברך שמו.
10. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו יודע כל מעשה בני אדם וכל מחשבותיהם.
11. אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצוותיו ומעניש לעוברי מצוותיו.
12. אני מאמין באמונה שלימה בהבטחת הבורא על הגאולה ומשיח, וקיובן נדחי ישראל ואף על פי שיתמהמה, עם כל זהacha לו.
13. אני מאמין באמונה שלימה בתחיית המתים, בעת שיעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים.

והסביר הדברים בהרחבה:

מציאות השם.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتி מעורערת, שיש בורא לעולם. והוא אשר ברא את העולם ואת כל היקום. ומماז ועד עולם הוא הוא היוצר, הוא הבורא והוא המנהיג. עשה, עושה ויעשה לכל המעשים.

"יחוד השם."

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת, יתברך שמו, הוא יחיד ביחידות מוחלטת. שום דבר אין שהוא משותף אליו יתברך, אף שום כח אין שייעזר לו, לא בן ולא שום מושג אחר, איך שלא יקרא. יחידות זו היא מיוחדת במנינה, ואין ליחסה אלא אליו יתברך בלבד. מושום שהוא מושג שאין לו השוואה ודמיון. לא כ"אחד" מתוך יחידות רבות אף לא כאחד שיש לו שני. אלא אחד יחיד ומיחוק. ולכך נתכוון בתורתו הקדושה: אמרו: "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד".

שאין לייחס לו מושג "גוף".

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת שהבורא יתברך שמו, איןנו גוף, ואין לו דמות הגוף. ולכך נתכוון באמרו בתורתו הקדושה: "כִּי לَا רָאֵיתם כָּל תְּמוֹנָה".

שהוא ראשון, קדמון לכל הנמצאים.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת שהBORAO יתברך שמו, הוא קדמון בכל הנמצאים, ראשון שאין ראייתו בראשיתו. לפני שום דבר לא נוצר. אין לו ראשית ואין לו אחרית והוא קיים לעד ולעולם עולמים.

שאליו בלבד יש להתפלל ולא לזולתו.

יש להאמין באמונה שלמה שרק אליו בלבד ראוי להתפלל ורק אותו בלבד יש לעבוד, לרומים, לשבח, לפאר, ולנסא, ולא לשום דבר אשר תחתין, מלאך, שרכ, כוכב, על טبعי, טבעי, אדם וכל כוח שהוא.

שאלוקים מנבא בני אדם.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת, שהיו אנשים שעיל ידי התנהוגות

המוסרית והדתית הטהורה, נתעלו ונזדכו וזכו שהשם יתברך שמו, יתגלה אליהם וידעים את רצונו, אף עתידות נגלו לפניהם והם הנקראים נבייאי האמת.

שנבואת משה רבנו עליו השלום היא אמיתית, בהירה וمبוארת, יותר מנבאות אחרות הנביאים. ושם משה רבינו עליו השלום היה גדול והראש לכל הנביאים, הן לאלה שקדמו לפניו והן לאלה שבאו אחריו.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת שם משה רבנו עליו השלום היה גדול שבנביאים, ועלתה נבואתו על כל נבואת יתר נביאי האמת והוא, עליו השלום, עלה ונתعلا עליהם, ודרגתנו הייתה יותר גבוהה מדרגת כולם, וכך אמרה תורה: "ולא קם עוד בישראל נביא כמו משה אשר ידעו ה' פנים אל פנים" (דברים לד, ז).

שתורת ישראל ניתנה לעם ישראל מן השמים.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת, שזאת התורה שנמסרה לישראל היא כולה מאות השם יתברך, שמסורה למשה רבנו עליו השלום. כביכול השם יתברך קורא ומשה כותב את הדברים מפני יתברך בלשונו. ואפילו הדברים כعين "ויאמר ה' אל משה לאמר" אמר לו הש"ת לכתוב ככה, ולא זו בלבד, אלא גם ביאורי הדברים שנמסרו לנו בעל פה ידי חכמינו עליהם השלום ממשיכי המסורת כמו: שיעורי הסוכה, דיני השחיטה הכשרה, צורת התפילהין ועודומה – כולם ממננו יתברך, שאמר והסביר למשה בעל פה, וציווהו למסור אותם בעל פה לחכמי הדור ונבאיו.

שהتورה לא תוחלף בתורה אחרת לעולם.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת, שזאת התורה, זו שניתנה למשה מסיני והוא כתעת בידינו, היא תורה עולם. ככלומר, שלאуд לא תוחלף. וכך הבטיחנו הש"ת באמרו: "לנו ولבניינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת" (דברים כט, כח).

שאלוקים יודע ורואה הכל, מחשבות ומעשים.

יש להאמין באמונה שלמה ובلتיה מעורערת, כי הקדוש ברוך הוא עיניו פקוחות על כל דרכי בני אדם, רואה ויודע את מעשיהם ואת מחשבותם. וכבר

אמירה תורה: "וירא ה' כי רבה רעת האדם וכל יצר מחשבות לבו ורק רע כל הימים" (בראשית ו,ה). והنبيיא ירמיה אומר: "גדל העצה ורב העילילה אשר עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם לחת לאיש כדריכיו וכפרי מעלייו" (ירמיה ל,ט).

בידו השכר והעונש.

יש להאמין באמונה שלמה ובבלתי מעורערת, כי הבחירה היא בידי האדם. וכי ברצונו הוא, ולא על ידי גזירה או מזל, הוא עושה מעשים טובים או רעים. מכיוון שכך: אם הוא עושה טוב, מגיע לו שכר מאת השם ואם רע – עונש. וכי השם יתברךשמו, משלם שכר בעד מעשים טובים ומטיל עונש על עשיית מעשים רעים. ורק אם האדם שב ומתחרט על מעשיו ומבתייח לפני השם שלא יוסיף עוד לעשות מעשים רעים, השם מוחל לו ומעביר את הרעה ממנו. מהילה זו אינה בידי בשור ודם אף לא בידי מלאך ושרכ, אלא בידי הקדוש ברוך הוא בעצמו.

ישלח לנו מישיח צדקנו ויגאלנו גאותה שלמה.

יש להאמין באמונה שלמה ובבלתי מעורערת, כי הקדוש ברוך הוא עתיד לڳול את עמו ישראל, ויקבצם מרבע נסיפות הארץ לארצו, ויישוב לבם של ישראל אליו ולתורתו, והוא המשיח המקווה, ובימי יcotתו החרובות לאתים והחנויות למזרות, ולא ישא גוי חרב ולא ילמדו עוד מלכותה. המלך המשיח בוא יבוא, ואף אם יתמהמה, אנו חייבים לחכות לו, וכשיעלה רצון מאת הקדוש ברוך הוא – יופיע.

המתים יקומו לתחיה.

יש להאמין באמונה שלמה ובבלתי מעורערת, כי יבא יום אחר בית המשיח, ואלוקים יהיה את המתים ויתקבצו הגופות מעפרם, אף אשר פוזר על שבעה ימים, ורוח ונשמה יפיח השם בהם, ויקומו ויהיו.

סיכום:

מתוך האמור לעיל נמצאו למדים, כי שלושה עשר הם יסודות האמונה היהודית. כפי שביארו גдолי חכמינו א. שיש אלוקים לעולם, אשר הוא לבדו עשה, עוזה ויעשה לכל המעשים. ב. שהוא אחד, יחיד ומיחוץ. ג. שאינו ליחס לו תוכנות גופו. ד. שהוא היה מאז ומעולם יהיה עד עולם. ה. שרק אליו בלבד יש להתפלל. ו. שהוא משפייע שפע נבואתו על דגולי בני אדם. ז. שנבואת משה רבנו עליו השלום עולга על כל הנבואות והווא, עליו השלום, עולגה על כל הנבואים. ח. שעיל ידו ניתנה התורה מן השמים. ט. שההתורה הקדושה זו לא תהא מוחלפת לעולם באחרת. י. שאלוקים רואה ויודע הכל. יא. שהוא משלם שכבר לעוני רצונו, משומש שהברירה בידיהם לעשות מעשים טובים או רעים. יב. שאלוקים ישלח בבוא הזמן את מישיח צדקנו, לפדות את עםנו. יג. שבבוא הזמן, שרק הוא לבדו יתברך יודע, יהיה את המתים ברוב חסדו.

כשרות

כל בהמה וחיה שאין בה שני סימנים של טהרה: מעלה גרה ומפרישת פרס, טמאה היא ואסורה באכילה ליהודי. אף החזיר, למורות שהוא מפריש פרסה (פרשוטיו סדוקות) טמא הוא.

ואלו המותרים: ממיני הבקר, השור, הפרה והעגל (רק כאשר מלאו לעגל 7 ימים מיום לידתו), וכן ממיני התאו (בופלו), הכבשים והעיזים, ומיני החיה היודעים לנו: הצביר והAIL.

מתי מותר לאכלם? אם נשחטו שחיטה כשרה כדת וכדין, על ידי שוחט מומחה ובקי בכל דין כשרות, ואשר הוسر מהם החלב, גיד הנשה ושאר הגידים האסורים, אם בגל הדם ואם בגל החלב, ולא נמצא בהם דבר המטריף אותם, כגון: נקב בריאה, חסרון איבר, שבירה האוסרת וכדומה.

מלחית הבשר - ב כדי להכשיר את הבשר לאכילה, יש להשרותוחצי שעה בימים, למלאו אותו במלח גס הטוב היטב, ולהשוותו בו שעה שלמה, לשטווף אותו אחר כך, שלוש פעמים בימים ואז מותר לבשל אותו.

צליה על האש – אין צורך לעשות את כל הדברים שמצוינו עבור בישול (שרה, מליחה והדחה) אלא שוטפו במים, בזוק עליו קצת מליח ומניחו על הଘלים או נגדם עד שנצלה וראוי לאכילה. לגבי כבד אמרו חכמים, שמכיוון שיש בו הרבה דם ואינו יוצא כולם על ידי מליחה אין לאוכלו, כי אם על ידי צליה בלבד! עוף כשר – המינים היודעים לנו: התרנגול ומיניו, האווז ומיניו, תרנגול הודי, יוננה, אנקור ושליו. אחרי שחיתה כשרה, שרה, מליחה והדחה (כמו לגבי בשר) מותר לאכלם. כבד עוף – ניתן לאוכלו רק לאחר צליה.

ב כדי שלא להיכשל בבשר שאינו כשר, אין לקנות בשר אלא במקום שהרבנות מפקחת עליו, ויש לו תעודה הוכיחה ממנה או בשר ארוז עם חותמת כשרות מוכרת.

איסורי בשר וחלב

גם במקרה שהבשר בפני עצמו והחלב בפני עצמו, כשרים לאכילה – עירובם יחד אסור אותם גם באכילה וגם בהנאה. לדוגמא – אם טוגנו במחבת בשר בחמאה או בשר בחלב – גם הבשר שטוגן וגם המחבבת, ובנוסף גם כלי שהוגש

עליו הבשר כשהוא רותח, נאסרו, ואפילו נאסר לחת מהבשר עצמו לכלב. כאשר מדובר בעוף שבושל או טוגן בחמאה או חלב, הוא אסור רק באכילה אך לא אסור בהנאה.

לאחר אכילת בשר יש להמתין שעות אחדות לפני שאוכלים או שותים מאכלים או משקאות חלביים (ישנם מנהגים שונים לגבי מספר השעות שיש להמתין, ועל כל אחד לבדוק עם רבו מהו המנהג שבו ינהג. לרוב המנהג הוא להמתין של שעות). לאחר אכילת דבר חלבני אין צורך להמתין לאכילת בשר אלא שוטף פיו ויכול לאכול מאכלים בשரיריים.

דגים

דג כשר לאכילה הוא דג שיש לו סנפירים וקשושים. אם יש לו סנפירים אך אין לו קשושים אסור לאוכלו. אם קנה חתיכת דג וראה שיש עליו קשושים אך אין לו סנפירים, כשר (משום שידוע שככל דג שיש לו קשושים יש לו גם סנפירים). פירות ים הם שקצים ואסור לאוכלם. דגים אינם צורכים שחיטה כשרה, וגם דג שמת מעצמו מותר באכילה.

כליים כשרים

במטבח כשר נמצאים שני סטימ של כלים – כלים בשריים וכליים חלביים ואין לערבות ביניהם, כי הם יכולים להיאסר על ידי כך.

איסורי שץ ודם

כל תולעת, זבוב, יתוש, כנימה ואפילו הקטנים ביותר – אסורים באכילה. ולכן אסור לאכול פרי או ירק שידוע שיש בו תולעים, אם לא בדק אותו לפני האכילה. יש לבדוק גם קמח, אורז, סולת, ריבת וכדו' שעולמים להיות בהם תולעים, חיפושיםות וככימות (ואותו הדבר בגבינה ובמיני הקטניות) אסור באכילה וכן כל דם (פרט לדם של דגים כשרים) – אסור.

הפרשת חלה, תרומות ומעשרות

כאשר מכינים מאפה מקמה שיש בו כ-1.25 קילוגרם, חיבים להפריש ממנו חלה. לוקחים חתיכת מהבצק ושורפים אותה באש (בזמן שבית המקדש היה קיים נתנו את החתיכת לכהן, אך ביום שורפים). כאשר משקל הקמח הוא 1.66 קילוגרם ומעלה יש לברך בזמן הפרשה את הברכה המינוחת לה (הנוסח נמצא בסידורי התפילה).

בארץ ישראל מפרישים תרומות ומעשרות כדי גם מכל פרי עץ, ירק, קטניות ותבואה, אך רוב הפירות והירקות הנמכרים בשוקים ובסופרמרקטים בישראל הם תחת השגחה ומותרם באכילה.

איסורי ערלה, כלאי הכרם וככלאים

כל פרי הגדל על עץ שטרם מלאו שלוש שנים לנטייתו – אסור משום ערלה, אם העץ ניטע או נישתל בשביל פירותיו. אך אם העץ ניטע רק כדי לשמש גדר ופירותיו מופקרים, הם אינם אסורים. ואם הועבר העץ מן הפק שנזרע בו עם גוש האדמה שעליו (כך שהעץ יוכל היה להמשיך לחיות גם מבלי שיישתל מחדש), אין שונות הערלה נחשבים משנת השטילה באדמה אלא משנת גידולו.

בכרם ענבים, אסור לזרוע בין השורות שום מין ממני התבאות ולא ממני הירקות. ואם זרע (ולא הרחיק את השיעור הרואוי) גם הכרם וגם מה שנזרע בו, אסור. וכן אסור להרכיב עצי פרי, מין בשאיינו מינו, ולזרוע בערוגה אחת מינים שונים.

באופן כללי וגורף, האדם יקפיד לאכול רק במקום שיש בו תעודה ה�建 מרובנות מוסמכת.

שבת

שבת קודש היא יום מנוחה ושמחה. היא מתחילה משקיעת החמה של יום שישי (ומקדימים עשרים דקות נוספות כדי להוסיף מחול על קודש) ומסתיימת עם הופעת שלושה כוכבים ממוצעים בשםليلת הבא (מושאי שבת). בזמן זה אסור ליהודי לעשות כל מלאכה, כבדה או קלה ואפילו להדליק אש על ידי גפרור, מצית, חשמל וכיוצא בכך. וכן אסור לנסוע, לבשל, לאפות, לבנות או להרוס, לכתוב או למחוק, הפעלה וכיובי של מכשורי חשמל וכדומה. בשבת, היהודי צריך להתענג על המנוחה יחד עם משפחתו, ללבוש בגדים חגיגיים ולערוך סעודות בכלים נאים, להתפלל להשם, לקדש על היין לפני הסעודה בערב והסעודה בבוקר.

מלכות שיש לבצע כדי להציג נפשות (עבור חולה בסכנה, יולדת וכדומה), מותר לבצע אף מצוה לעשות זאת בשבת.

לפני כניסה השבת, כאשר השם עדין לא שקעה מודלים לפחות 2 נרות לכבוד השבת, וمبرכים עליהם (מצווה זו חלה בעיקרה על האישה). את התבשילים לשבת יש להניח על פלטה שחוברה לחשמל לפני שבת. שם שמקדשים על היין בכניסת השבת כך מבדילים עליו ביצאת השבת, וمبرכים על הנר ועל הבשמים.

שבת, הגברים אינם מניחים תפילין אלא מתפללים בטלית בלבד.

חגי ישראל

חודשים

החודש היהודי נקבע על פי הירח. שישה חודשים בשנה הם בני 30 ימים ושלושה חודשים הם בני 29 ימים. כך שבסך הכל יש 354 ימים בשנה. על פי התורה חג הפסח ח'יב ל到来ת אביב שנתי המשמש. לכן, כדי לגשר על הפער בין שנת הלבנה לשנת השימוש מוסיפים בכל מחזור של 19 שנים - 7 חודשים. ככלומר פעם בשנתיים - שלוש, מעברים את השנה ומוסיפים חודש אדר נוסף בן 30 ימים.

אף על פי שהשנה היהודית מתחלילה מחודש תשרי, החודש הראשון לעניין החגים הוא חודש ניסן.

פסח

החל מליל חממה עשר לחודש ניסן נחגג חג הפסח במשך שבעה ימים. היום הראשון והיום השביעי הם ימים טובים (בח"ל גם השישה עשר בניסן והעשרים ושנים בניסן). הימים שביניהם נקראים ימי חול המועד, כל אישורי האכילה של פסח חלים בהם, אבל אין בהם דין של שביתה מלאכה.

ביור חמץ

חמצ – כל דבר מהמת מיני דגן שהם: חיטים, שעורים, שיפון, שיבולת שועל וכוסמין. אם הם או הקמח שלהם שרה במים, נאפה או התבשל ותפח מעצמו או על ידי שמרים, הופכים לחמצ.

הכנות לחג הפסח דורשות ביурו כל החמצ שיש ברשות האדם, וקניית מוצר מזון כשרים לפסח. מוצר חמץ שאינו רוצה לאבד ולזרוק, יכול לשומר בארון סגור ולמכור לגווי (באמצעות הרבנות המקומית). ב מוצר יום שלושה עשר לניסן על היהודי לעורק בדיקת חמץ בבית, במחסן, ברכב ובכל מקום ששיך לו, ולודוא שאין בו חמץ. את החמצ שמצא או שנשאר לו, שורפים בבוקר ארבעה עשר בניסן ובכל ימי החג אסור שימושו חמץ כלל.

במהלך ימי החג, לא משתמשים בכלי חמץ שבהם השתמשו כל השנה, מפני

שבלוע בהם חמץ. הטוב ביותר הוא לקנות כלים מיוחדים רק לפסח, אך מי שאין לו אפשרות, יכול להזכיר חלך מכלי החמץ שלו על ידי ליבון באש או הגעה במים רותחים (ויש לשאול רב על פרטי ההלכה, וכן על דרך הקשרת מכשירים חשמליים ואחרים המשמשים להכנת אוכל, כגון: תנור, מיקרוגל, כיריים וכדו').

אכילת מצה

בכלימי הפסח מותר לאכול כל דבר שאינו חמץ, אך בלילה הראשון של החג (ובחו"ל גם בלילה השני), חייב היהודי לאכול מצה לכל הפחות בשיעור של כזית, כדי לזכור את הלוחם שאכלו בני ישראל ביציאתם מצרים.

באוטו לילה עורכים אתليل הסדר באמירת הגודה של פסח, בשתיית ארבע כוסות, אכילת כרפס ומרור וסעודה חגיגית, בהשתתפות פעילה של הילדים הקטנים, ובהוודה לה' על ניסי הוצאה עם ישראל ממצרים.

שביעי של פסח

יום טוב לכל דבר, חוגגים את קריית ים סוף. לפני תפילה נוספת, עורכים תפילה מיוחדת על הטל לקראת ימי האביב והקיץ, ומסימימים לבקש על הגשים.

חג השבעות, חג קבלת התורה

ה חג חל ביום השישי בחודש סיון (ובחו"ל גם ביום השבעי בו). עם ישראל סופר את הימים, החל מיום המחרת של פסח (ליל שישה עשר בניסן) במשך ארבעים ותשעה ימים, שהם שישה שבועות עד לערב חג השבעות. ימים אלו הם הימים שבין היציאה מצרים ועד לקבלת התורה בהר סיני. ספירה זו נקראת ספירת העומר.

חג השבעות נחגג בתפילה ובסעודות חגיגות. בתפילה שחרית קוראים בתורה את מעמד הר סיני, המובא בפרשיות יתרו שבספר שמota. ויש הנוהגים להישאר ערים כל הלילה וללמוד תורה. חג השבעות אסור בעשיית מלאכה בלבד מלאכת אוכל נשפ.

ראש השנה

ביום הראשון והשני בחודש תשרי מצוין ראש השנה היהודי. יום זה לפי המסורת הוא יום משפט ודין לכל בא עולם. בימים אלה ישנן תפילות מיוחדות המציגות את יהודו של היום הזה. ביום החג תוקעים בשופר של איל כדי לעורר את האדם לחשובה, וזכר לעקדתו של יצחק אבינו. בסעודת ערב החג בשני הימים, נהגים לערוך סדר ובו אוכלמים מאכלים מתקנים וכן דברים ששם הוא סימן וסמל לאיחולים טובים עבור עם ישראל (ראש כבש – שנהיה לראש ולא לזרב, רוביה – שירבו זכויותינו, סילקא – שיטלקו שונאיינו, קרא – שיקרעו רוע גור דיןנו ויקראו לפניך זכויותינו). בשעת הצהרים נהגים לлечט למקום שיש בו מים, או שרואים ממנו את הים, או מקור מים אחר (רצוי שיש בו דגים), ומתפללים שם תפילה תשליק, ובזה מבקשים להשליך את כל חטאינו אל המים ולהעלים ולנקות אותנו.

יום כיפור

עשרת הימים מראש השנה ועד יום הכהפורים, נקראים עשרה ימי תשובה. היום העשירי הוא יום הכהפורים, בו הוא מקבל את תשובתנו ומperf על חטאינו, כאשר אנו מתחרטים עליהם בלב שלם ומקבלים על עצמנו לא לשוב ולעשות אותן. כל יהודי בוגר (בן מגיל 13 ובת מגיל 12) חייב לصوم ביום זה מערב עד ערב. מעבר לאיסור האכילה והשתיה יש איסור גם על שטיפת הפה, רחיצת גללים וידים (מלבד נטילת ידיים בבוקר ואחרי עשיית צרכים), איסור לסוד בשמנים ואיסור לנועל נעליו עור, וכן איסור לחיות חי אישות. לגבי חולה, يولדת או מעוברת יש לקבל חוות דעת מרופא ולשאול רב.

ביום הכהפורים מתפללים חמש תפילות, שעיקר עניינן בבקשת סליחה ותשובה לפני השם, כך יצא שרוב היום האדם נמצא בבית הכנסת ומתפלל לאלוקיו. יש לעשות תשובה לפני יום כיפור מעבירות שבין אדם לחברו, ולתקן ולבקש סליחה מאדם אחר שנפגע ממנו. בסיום הصوم תוקעים בבית הכנסת בשופר, ועודיעים לקהל את הזמן בו נגמר הصوم, ונינתן לאכול ולשתות.

חג הסוכות

בחמישה עשר לחודש תשרי חוגגים את חג הסוכות. חג זה עוברים לגור בדירה עראי מחוץ לבית ומתחת כיפת השמיים, שיש לה 3 דפנות עמידות

ברוח והגג שלה, הנקרא סכך, עשויי מן הצומח שאינו מחויר עוד לאדמה. בסוכה, היהודי צריך לאכול את כל שעודות הקבע שלו, במשך שבעת ימי החג, ואם זה אפשרי הוא צריך גם לישון בה שנית קבע. החיוב חל על זכר שעבר את גיל 13 (מלבד חולמים, עובי רוך, אדם שמצויר מהשאהה בסוכה, או כאשר מזוג האoir גשם ומקלקל את המאכלים. אך בלילה הראשון בו חייב הסוכה מהתורה, וגם אם הגשם מפריע, יש לכל הפחות לקדש ולאכול כזית לחם).

מצוה נוספת בחג זה היא ארבעת המינים, אותם נוטל היהודי וمبرך עליהם. והם: לולב - ענף עץ התamar שטרם נפתחו עלייו והוא נראה כמקל ארוך, אטרוג - פרי עץ הדר, 3 הדסים - גבעולים שלמים ולא קטומים, 1-2 ענפי ערבה - שלמים.

היום הראשון של חג הסוכות (ובחוץ גם היום השני) הוא יום טוב, ואסור בעשיית כל מלאכה, למעט בישול, אפייה ומלאכה שנעשית לצורך אוכל נפש. ששת הימים שלאחר מכאן הם ימי חול המועד, שאין בהם איסור עשיית מלאכה. היום השמנני נקרא שמיני עצרת והוא חג שמחת תורה. זהו יום טוב, ובdomה ליום הראשון הוא אסור בעשיית מלאכה, למעט מלאכת אוכל נפש. את החג הזה חוגגים כבר בתוך הבית ולא בסוכה. בחג הזה אנו מסיימים את קריית חמישת חומשי התורה בשבתו, בקריאת הפרשה האחרונה בספר דברים - "זואת הברכה". אנו שמחים בסימן התורה, ורוקדים בבתי הכנסת, ומקייפים את התיבה ביחד עם ספרי התורה, בשירים ופיוטים. לפני תפילה מוסף, עורכים תפילה מיוחדת על הגשם, לקרה החורף המתקרב.

חנוכה

בכ"ה בחודש כסלו, חוגגים את חג החנוכה במשך שמנה ימים, לזכר הניסים שנעשו לעם ישראל במהלך המלחמות כנגד היוונים בתקופת בית המקדש השני.ימי החנוכה הם ימי חול רגילים ואין בהם איסורי עשיית מלאכה (מלבד נשים שנהגו להימנע מעשיית מלאכה בחצי שעה הראשונה של הדלקת הנרות). בכל לילה מדליקים נרות בחנוכיה, כאשר בליל היום הראשון מדליקים נר אחד ובכל יום מוסיפים נר נוסף, עד לשמונה נרות. לא עושים שום שימוש בנרות הללו מלבד פרסום הניסים שעשה לנו ה'. בתפילה שחרית אומרים הלל שלם.

פורים

ביום ארבעה עשר בחודש אדר (בירושלים ובערים שיש להן חומה מימי ירושע בן נון - בחמישה עשר באדר) חוגגים את חג הפורים. חג זה נחגג לזכר ההצלה שהיתה ליהודים. אחשורוש מלך פרס ומדי, שלשלט על 120 מדינות, גזר בעצת ובקשת המן שהוא המונה שלו, להשמיד את כל היהודים. בלילה וביום קוראים את מגילת אסתר המתארת את נס ההצלה. ביום עורכיהם סעודת חגיגית, נתנות משלוח של 2 מנחות אוכל איש לחברו, ומעוניינים צדקה ל-2 עניינים.

צומות

בעם ישראל מצינים באמצעות ימי צום, אסונות שפקדו את העם במהלך ההיסטוריה, ובუיקר סביב חורבן בית המקדש וירושלים, שהובילו לגלות הארץ ישראל.

ביום השלישי בתשרי חל צום גדולה על הריגת גדריה בן אחיקם, מנהיג שארית הפליטה שנשאהה בארץ ישראל לאחר גלות נבוכדנצר.

יום עשרה בטבת שבו התחיל המצור על ירושלים.

ביום שלושה עשר באדר חלה תענית אסתר, זכר לתענית שגורה אסתר המלכה, כדי לבקש מה' הצלה לעם ישראל.

שבעה עשר בתמוז יום שבו הובקעה חומת ירושלים.

בכל ארבעת צומות אלו מתענים מעלות השחר ועד צאת הכוכבים.

תשעה באב שבו נשרפו בית המקדש הראשון והשני, צום זה מתחילה בערב ונגמר בערב שלמחרת, ונוהגים בו דיני אבלות נוספים מעבר לאיסורי אכילה ושתייה, כגון: איסור נעילת נعلي עור, איסור קרבה בין בני זוג ויישיבה על רצפה עד חצות היום. ביום זה קוראים קינות ואת מגילת איכה העוסקת בחורבן.

טהרת המשפחה היהודית

חייב משפחה כשרים על פי היהדות, מבוססים על נישואים על פי ההלכה בין בני זוג יהודים, גבר ואישה הcarsה לו (לא מקרובותיו האסורות ואיסוריים נוספים הנוגעים לכהנים, גירושה וכדו'), אשר התחתנו בחופה ובקידושין כדת משה וישראל.

על בני הזוג לשמר על דיני טהרת המשפחה שמצוותה התורה – בני הזוג מקיימים יחס אишיות רק לאחר שהאישה נתהרת אחרי הוסת שלה באופן זהה: לאחר שפסק הוסת, היא בודקת את עצמה וסופרת שבעה ימים נקיים, שביהם היא בודקת את עצמה שאין היא רואה דם, במוצאי היום השביעי היא טובלת במקווה כשר לאחר שהסירה ממנה כל חיצזה.

מושג חשוב ביהדות הוא הצניעות. עניינה הוא קודם כל פנימי "והצנע לכת עם אלוקיך", ללא גאות וגבבות לב, ומשם הוא מקרן גם על ההתנהגות החיצונית ועל הלבוש, שלא יהיה חושפני וצעקי, זהירות ותשומת לב לעירוב בין המינים. והדברים אמורים גם לגבי גברים וגם לגבי נשים.

מצוות שבין אדם לחברו ומצוות כלליות

מצוות כבוד אב ואם – הדבר החמישי בעشرת הדברים. כוללת עשיית דברים חיוביים לכבוד ההורים, ואזהרה מעשית מעשיים שליליים כלפים. מלבד חיוביים אלה הוסיף חכמים גם חובה לzon ולסעדן אותם במידת הצורך לעת זקנה, ולאחר פטירתם להבאים לקבורה. למרות שלאחר שאדם מתגיר ונוצר ניתוק בזיקה שיש לו כלפי הוריו, הרמב"ם מורה לגר לקיים מצוה זו גם כלפי הוריו הביולוגיים.

מצוות צדקה – חלק ממצוות שונות של התורה שמטרתם לדאוג לעניים ולהלשים, באה גם מצות צדקה שמשמעותה מתן עזרה ותמיכה כלכלית לעניים. **שיעור הצדקה** הם שונים, ומשתנים על פי יכולות הנוטן וצרבי הנזוק.

מצוות אהבת הרע (החבר) – מצוה על כל יהודי לאהוב כל אחד מעם ישראל כמו שהוא אהוב את עצמו, ונלמדת מהפסוק "ואהבת לרעך כמוך". על פי

המצווה צריך היהודי לספר בשבח חבריו וידאג לממוןו ורכשו, כפי שהוא דואג לרכוש שלו וכפי שהוא דואג לבود עצמו. התורה מצויה על מצות ואהבת לרעך כמוך, וחוז"ל הסבירו כי מה ששנאוי עלייך אל תעשה לחברך. באופן כללי, במצווה זו כלללים כל מצות החסד, כמו ניחום אבלים, ביקור חולמים, הבאת שלום בין אדם לחברו, עזרה הדידית, כי "ישראל ערבים זה לזה".

מצוות אהבת הגר - התורה מצויה אותנו לאחוב גרים שהצטרכו לעם ישראל. מצואה זו מתווספת למצות אהבת הרע - המתיחסת לגר צדק כמו לכל יהודי - ומצוות לא תוננו האוסרת במפורש כל פגיעה בגר.

איסורי גנבה וגזילה - אסור לגנוב או לגזול מישראל אפילו דבר שערכו פחותה מפרוטה, ויש איסור גנבה וגזילה גם מגויי. אסור לגנוב או לגזול בין מגודל לבין קטן. אסור לגנוב גם בצחוק ואפילו כשהוא מתכוון להחזיר, או כדי לצער את האדם ממנו גנב, כדי שלא ירגיל את עצמו לגנוב.

איסורי עדירות – מהחטאיהם החמורים בתורה. איסור על קיום יחסי אישות בין אנשים שאינם רשאים לעשות זאת, כגון קיום יחסי בין אב לבתו, בין אם לבנה, בין אח לאחות, יחסי אישות בין איש נשואה ובין מי שאינו בעליה, אף שאינם קרוביים. בנוסף, נכללים באיסור זה אם חורגת, כליה, דודה, גיסה, חממות, נכדה ועוד, איסור לשאת אישת אישת ובתה, וכן משכוב זכר ומשכוב בהמה, וכן משכוב עם נידה.

איסור שפיכת דמים – שפיכות דמים או רצח, הוא איסור על רציחת אדם. המקור בתורה לאיסור הוא בעשרת הדברות: "לא תרצח".

מצוות מילה לו ולבניו – מצואה יסודית ביהדות למול את עורלת כל הזכרים ביום השמיני לילדתם. המילה היא גם חלק מהותי בתהליך הגירוש של הזכר. על האדם מוטלת החובה למול את בנו.

שלא להתחנן עם שאינו יהודי – קיים איסור על נישואים בין יהודים לגויים. וכן אסור ליהודים לקיים יחסי אישות עם גויים. איסור זה לא קיים במקרה בו בן הזוג התגיאר.

מצוות תלמוד תורה וידיעת המצוות – מצווה ללימוד את התורה שבכתב ושבבעל פה וללמודה לאחרים. מצווה זו עומדת נגד כל יתר המצוות. אך נשים אינן מחויבות במצווה זו. החיוב המינימלי הוא קביעות זמן ללימוד ביום ובלילו.

מצוה זו נדחתת לצורכי פרנסה או לצורך מצוה אחרת.

מצותת התפילה, חול, שבת וחג, עטיפת ציצית והנחת תפילין - תפילה היא מצוה מהתורה, וחלק מרכזיו בעבודת ה' אשר מלאה את היהודי בכל מעשיו. במקומות עבדות הקורבנות שנאהגה במקדש, קבעו חז"ל את התפילה. בכל יום חול מתיקיות שלוש תפילות: שחרית, מנחה, וערבית. ביום שבת, חג וראש חודש נוספת גם תפילת מוסף. התפילה צריכה להתקיים לכל אורכה במניין, ככלומר בנסיבות עשרה גברים או יותר מעל גיל 13, והיא נערכת בדרך כלל בבית הכנסת. בכל יום חול מצווה על גבר יהודי מעל גיל 13 להעתף בטלית (בגדי ארבע כנפות בהן מוטלים חוטי ציצית) ולהנחת תפילין (של יד ושל ראש, כשרות ומורבעות, כשבכל תפילה יש ארבע פרשיות מהתורה).

קדירה ותפילה בלשון הקודש - מצווה מן המובהר להתפלל בשפה העברית, שבה חיבורו אנשי נסח התגדולה את נוסח התפילה, והיא לשון הקודש. אך בדיעבד, מי שאינו מבין עברית, יכול לצאת ידי חובה תפילה גם בשפות אחרות, וחשוב ללמוד את השפה העברית ככל הנכון.

מצות יישוב ארץ ישראל - מצווה ליישב את ארץ ישראל. מגוריים בארץ ישראל הם יסוד חשוב ביהדות, וחייבים אף קבעו שהיא שколה כנגד כל המצאות שבתורה. את המצוה מקיימים על ידי בניה בתים, ובנטיעת אילנות במקומות שוממים.

שירותות בצה"ל, שירות לאומי ושירות בקהילה - מצווה גדולה להתגיים לצבא ההגנה לישראל, והוא מבוססת על 2 מצוות – 1. להציג את ישראל מיד אויביהם, 2. לשמר על ארץ ישראל שתהיה בידי עם ישראל. כל אחת מהן היא מצווה כללית שколלה כנגד כל המצאות. מי שאינו יכול לשרת בצה"ל מסיבות בריאותיות או אחרות, או שמיועד להיות גדול בתורה, ראוי שיתן חלקו בשירות לאומי לטובת הקהילה, ויהיה שותף בעזרה למען עם ישראל בשירותי רפואי והצלה, חינוך וכדומה. ההשתמטות מהשירות ללא סיבה מוצדקת, יש בה משום חילול השם.

על המתג'יר לדעת שיש מצות חשובות ביותר, אשר עליהם אמרו חכמינו ז",ל, שהן שקולות כנגד כל התורה כולה, ועל היהודי להשתדל בהם במיוחד והם: שבת, פרישה מעבודה זורה, יישוב ארץ ישראל, ציצית, תפילין וצדקה.

לסיכום

אליה הדברים העיקריים שהבא לידיות צריך לדעת שהוא חייב לקבלם, ולהסכים להם, ושבית הדין השתכנע בכנותו:

א) דת ישראל והיהדות

אמונה בשם יתברך שברא העולם, שהוא היחיד בעולם, שבחר בישראל מכל העמים, נתן להם תורה על הר סיני, לאהוב את השם יתברך ולירא ממנו. לפירוש מכל דת אחרת וממנהגי דתות אחרות לגמרי (לນוצרים: שלא להיכנס לכנסייה, וכיוצא בהזו חיללה).

ב) כשרות

לאכול רק דברים כשרים שלא לאכול דברים שאסורה התורה כגון: נבלות וטריפות, דם,בשר בחלב, דגים שאינם כשרים ופירות ים.

ג) שבת

בתורה נצטוינו "וקראת לשבת עוגן לקדוש השם מכובד" מכל זה, שלא להבעיר אש ביום השבת, שלא לעשות מלאכה, לקדש את השבת בקידוש, לכבד השבת בגדיים חגיגיים וכליים נאים, לעורך סעודת חגיגית לכבודה, להקדיש זמן למנוחה וללימוד תורה.

ד) טהרת המשפחה

להיזהר באיסור הנדה וטוהרתה, ושאר פרטייה.

ה) חגי ישראל

לחוג את חגי ישראל השונים: ראש השנה, סוכות, פסח, שבועות, חנוכה, פורים. לصوم ביום כיפורים.

ו) מצוות שבין אדם לחברו

מצוות כבוד אב ואם, מצוות צדקה, מצוות אהבת הרע, מצוות אהבת הגר, איסורי גנבה וגזלה, שלא לשקר, איסורי עריות, איסור שפיכת דמים.

ז) מצוות מילה לו ולזרעו אחריו

ח) שלא לחיות חי אישות עם אלה שאסורה תורה שלא להתחנן עם שאינו יהודי (אללא אם כן עבר גיור דין), שלא לחיות חי אישות עם כל הערויות שאסורה תורה.

ט) מצוות תלמוד תורה וידיעת המצוות (וילג עיקרים) נאמר על התורה "תלמוד תורה כנגד כולם", להשתדל ללימוד תורה כמה שאפשר.

י) מצוות ציצית ותפילה

עטיפת ציצית והנחת תפילין בכל יום וממצוות התפילה, חול, שבת וחג.

"א) קרייה ותפילה בלשון הקודש (ולימוד לשון הקודש עברית ככל האפשר).
"ב) מצוות ישב ארץ ישראל ולתמונה ככל האפשר בירושבה.

"ג) לדרים בארץ ישראל - מצוות שירות בצה"ל או שירות לאומי/התנדבות ושרות בקהילה.

ד) חי קהילה

לחיות בין היהודים או להשתയך לקהילה היהודית.

במעלת הגרים

באופן עקרוני התורה רואה בחיוב רב את החפצים להtagיר, להלן מס' דוגמאות:

"וְגַר לֹא תִלְחַץ וְאַתָּם יִדְעֻתֶם אֶת נֶפֶשׁ הָגָר כִּי גָרִים הִיִּתְمָבָרָךְ
מִצְרָים" (שמות כג, ט)

"וְכִי יִגּוֹר אַתָּךְ גָּר בָּאָרֶצְכֶם לֹא תָנוּ אֹתוֹתָו. כָּאוֹרֶח מִכֶּם יִהְיֶה לְכֶם
הָגָר הָגָר אַתָּכֶם וְאַהֲבָתֶלׁוּ כְּמוֹךְ כִּי גָרִים הִיִּתְמָבָרָךְ מִצְרָים אֱנִי
ה' אֱלֹקֵיכֶם". (ויקרא יט, לג-לד)

"וְכִי יִגּוֹר אַתָּכֶם גָּר אָוֶן אֲשֶׁר בְּתוּכְכֶם לְדָרְתִיכֶם וְעַשֶּׂה אֲשֶׁר רִיחַ
נִיחֹוח לְה' כָּאֶשֶׁר חָעַשׂ כָּן יִعַשֶּׂה. הַקְהָל חֹקָה אֶחָת לְכֶם וּלְגָר
הָגָר חַקְתַּעַולָם לְדָרְתִיכֶם כְּכָם כָּגָר יִהְיֶה לְפָנֵי ה'. תּוֹרָה אֶחָת
וּמִשְׁפָט אֶחָד יִהְיֶה לְכֶם וּלְגָר הָגָר אַתָּכֶם". (במדבר טו, יד-טו)

"כִּי ה' אֱלֹקֵיכֶם הוּא אֱלֹקֵי הָאֱלֹוקִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגָּבוֹר וְהַנוֹּרָא אֲשֶׁר לֹא יִשְׁאָפְנִים וְלֹא יִקְחֶשׁוּד. עֹשֶׂה מִשְׁפָט
יִתּוֹם וְאַלְמָנָה וְאַהֲבָתֶלׁוּ לֹא לְחַם וְשַׁמְלָה. וְאַהֲבָתֶלׁוּ כִּי
גָרִים הִיִּתְמָבָרָךְ מִצְרָים". (דברים יז-יט)

"וְהִי בַּאֲחֵרִית הַיְמִינִים נְכוֹן יְהִי הַר בֵּית ה' בֶּרֶאשׁ הַרְבָּרִים וּנְשָׁא
מְגַבְעֹוֹת וּנְהַרְוֹ אֲלֵיו כָל הָגּוֹיִם. וְהַלְכָה עַמִּים רַבִּים וְאִמְרָרָה לְכָה
וּנְעַלָּה אֶל הַר ה' אֶל בֵּית אֱלֹהִי יִעַקְבָּן וַיָּרְנוּ מַדְרָכָיו וּנְלַכָּה
בָּאוֹרָחוֹתָיו כִּי מִצְיוֹן תָּצַא תּוֹרָה וְדָבָר ה' מִירוּשָׁלָם". (ישעיה ב, ב-ג)

"כִּי יַרְחֵם ה' אֶת יִעַקְבָּן וּבְחָרֵב עוֹד בִּישראל וְהַנִּיחַם עַל אֲדָמָתָם
וּנְלֹוה הָגָר אֲלֵיכֶם וּנְסַפְחוּ עַל בֵּית יִעַקְבָּן". (ישעיה יד, א)

"וְאֶל יִאָמֶר בֶּן הַנֶּכֶר הַנְּלֹוה אֶל ה' לְאמֹר הַבְּדִיל יִבְדְּלָנִי ה' מַעַל עַמּוֹ
וְאֶל יִאָמֶר הַסְּרִיס הַן אֲנִי עַז יִבְשֶׂה". (ישעיה גו, ג)

"וּבְנֵי הַנֶּכֶר הַנְּלֹוה אֶל ה' לְשַׁרְתָּנוּ וְלְאַהֲבָה אֶת שְׁם ה' לְהִיּוֹת לוֹ

לעבדים. כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתנו. והביאותים אל הר קדשי ושמחותם בבית תפילה עלולותיהם זובחיהם לרצון על מזבחיכי כי ביתך בית תפילה יקרה לכל העמים". (ישעה נו,ז)

"בשעה שישראל עושין רצונו של מקום מחוזר הקדוש ברוך הוא בכל העולם כולם ורואה איזה צדיק באומות העולם ומביאו ומדבקו בישראל כגון רחב ויתרו". (ירושלמי ברכות,ב,ח)

"לא הגלת הקדוש ברוך הוא את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתווסף עליהם גרים". (פסחים פז,ב)

"בת נדיב, בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב (רש"י: שנדבר לבו להتغيיר) שנאמרו: נדיyi עמים נאספו עם אלוקי אברהם (תהלים מז,י), אל-הו-היא אברהם ולא אל-הו-היא יצחק ויעקב? אלא אלו-היא אברהם שהיה ראשון לגרים". (סוכה מט,ב)

"נעמן גור תושב הוה. נבוזראדן גור צדק הוה. מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים. מבני בניו של סנחרב למדדו תורה ברבים. מאן נינהו? שמעיה ואבטlionן". (גיטין נז,ב)

"אמרו: לאותו הגר (שהלל הזקן קרבו תחת כנפי השכינה) נולדו שני בניים לאחד קראו היל ולאחד קראו גמליאל. והיו קוראים אותם "גרים של היל". (אבות דרבי נתן,טו,ג)

"שני גרים ממלכי בית חדייב התגיארו בסוף תקופת בית שני ואם המלכה עמהם, ושםם: מונבז ואיזטיס ושם אםם: הילני המלכה. וכך מובא בב"ר (מו,ח): ""וימעשה במונבז המלך ובזוטוס בניו של תלמי המלך שהיו יושבין וקורין בספר בראשית כיון שהגיעו לפסוק זהה "ונמלתם אתبشر ערלהתכם" (בראשית, יז,יא) הפך זה פניו לכותל והתחיל בוכה וזה הפך פניו לכותל והתחיל בוכה. הלכו שניהם ונימולו". (בראשית רבבה מו,ח)

אמר איוב: "בחוץ לא ילין גר" (איוב לא,לב) שאין הקדוש ברוך

הוא פוסל לבריה אלא לכל הוא מקבל. והשערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש ליכנס – יכנס. (שמות רבה יט,ד)

"ואל יאמר בן הנכר הבדל יבדלני ה' מעם עמו (ישעיה נו,ג), אמר להם הקדוש ברוך הוא לגרים: אתם מתיראים לפि שפסלי אתכם ואמרתי בפסח: כל בן נכר לא יאכל בו? למה לא תשאלו לגביעונים מה טובה עשייתם להם? בני אדם שעשו בערמה עשו מיראה ובאו להן אצל בני ונשבעו להן – קבלתי אותן ועשיתי להן טוביה – הגרים שהם באים מאהבה ומשרתים לשמי, אני מקבלן ומגדלן?" (שם ה)

"כשם שנאמר לישראל ואהבת לרעך כך נאמר לגרים".

(תורתכהנים קדושים יט)

"ותאמר רות אל תפגעי بي לעזבך לשוב מאחריך" (רות ב,טז) אמרה רות: (בין אם את רוצה ובין אם אין את רוצה) – מכל מקום דעתך להtag'יר. אלא, מוטב על ידך ולא על ידי אחראת. כיוון ששמעה נעמי כך התחללה סודרת לה הלכות גרים. אמרה לה: בת. אין דרכך של בנות ישראלليلך לבתי תיאטראות ולבתי קרקסאות של עכו"ם. אמרה לה: אל אשר תלכי אלך. אמרה לה: בת, אין דרכך של בנות תلينי אלין. עמק עמי, אלו שם מזווה. אמרה לה: באשר תلينי אלין. עמק עמי, אלו עונשים ואזהרות. ואלוקך אלוקי שאר מצוות. (רות רביה ב,כג).

תצהיר

אני החתום מטה:

שם משפחה:

שם פרטי:

מספר תעודה זהות/מספר דרכון:

מאשר שקרואתי והבנתי את החוברת הנ"ל, ולאחר שלמדתי והוכנתי לקרואת הגיור, ומאשר שחשקה נפשי להצטרף לדת ישראל ולהתג'יר כהלכה, אני מאשר בחתיימתי במסמך זה ונוטן תצהיר, כי לצורך כניסה יהודות אני מקבל/ת על עצמי באופן כללי כל מצוות התורה, ובפרט את המצוות והעיקרים הנ"ל, ואעשה ככל יכולתי להשתדל ללמידה פרטיהם ולקיימם. כמו כן, אני מודע לשכר ועונש הכרוך במצוות הנ"ל, ושהכניסה יהודות היא לכל אורך ימי חי, ואני בא ליהדות מרצון האיש, ובאתה על החתום:

ביום _____

חתימה: _____

אנו מעידים ומאשרים כי ביום הנ"ל, חתום בפנינו המתג'יר על תצהיר זה לצורך כניסה יהודות.

חתימה: _____

חתימה: _____

פרטי החותמים:

חותם א _____

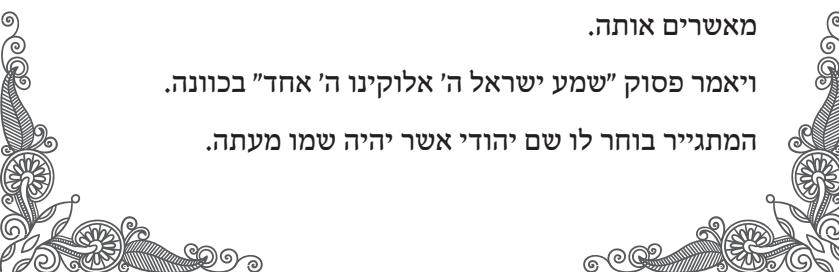
חותם ב _____

נוסח קבלת המצוות שהగר מצהיר בפני בית הדין:

אני מקבל על עצמי כל מצוות התורה, ומצוות חכמים, ומנהגי ישראל. אני מאמין בהקב"ה בורא עולם שונן תורה לעמו ישראל על הר סיני, אני מבקש להיות יהודי.

ובית הדין אומרים: קיבלנו בקשתך ליהדות וגרות, ואנחנו מאשרים אותה.

ויאמר פסוק "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" בכוונה.
המתגיר בוחר לו שם יהודי אשר יהיה שמו מעתה.

[הגר צריך להראות בפני בית הדין, ידע סביר בייהדות, ולשכנע את בית הדין שיש סיכוי טוב שיקיים מצוות (כלשון הרב עובדיה יוסף ז"ל).]

"כל המכנים בריה אחת תחת כנפי השמים מעליון עליו כאילו יצרו וריקמו
והביאו לעולם".

(תוספתא הוריות פרק ב')

אמר רבי אלעזר: לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל לבין האומות אלא כדי
שיתוספו עליהם גרים, שנאמר (hoshe'u ב') "זורעתה לי הארץ". כלום אדם זרע
סאה - אלא להכניס כמה כורין.

(פסחים דף פז:)

הרבי חיים אמסלם עוסק זה שניים רבות בלבון ובירור הלבכות הקשורות בענייני
גרים, הוא רואה במניעת התtblולות משימה לאומי.
פתרון בעית צאצאי יהודים מ"זרע ישראל" החפצים להtagiyir על פי ההלכה,
הוא אחת המשימות החשובות ביותר לעם היהודי ולמדינת ישראל כיום.
זו היא המצווה של השבת בניים אובים לצור מחצבתם.